

„G U C“

Dok spavate — mi smo pored vas.
Vaše ugasle oči — rastu iz naših.
Možda bismo zaspali —
al' valovi buče...
Buče vaša srca...
Bez prestanka.

Noć... Noć teških, crnih oblaka valjala se Kanalom Korčulanskim! Noć puna zlih slutnja, noć krvava, osvetnička. »Tramuntana« je zavijala pod stijenama i valovima htjela obale proždrti. Uvale, prekrite krpom kiše ledene, drijemale su. Samo katkad, lampovi oblaka nabivenih, otkrivaše im noćno ruho.

Decembar 1943. g... Na Pelješcu; cijevi razbješ-njelih minobacača podivljalih umova. Na Korčuli: u ka-menim šupama promrzla tijela boraca slobode i mira sa starim »karabinama«.

Jedan maleni guc na valovima se propinjavao. Dvije mišićave ruke devetnaestogodišnjaka prkosile su oluji. Guc, star, olupan. »Katramom« premazan. Vesla teška i nezgrapna. — Veslao je čvrsto i odmjereno. Znao je cilj svoj. On i njegov guc. Uzalud su se valovi s njima poigravali. Uzalud vjetar zavijao. To su bile najbolje i najpogodnije moći za prijelaz kanala nemirnog. Za uspostavu veze, isporuku pošte i naredaba. U njima, tim noćima, olujama, on je izrastao. Dječak obala. Koliko pošiljaka je premio! S ovim starim gucem, koji su fašisti bili onesposobili, kao i sve barke. Da, i njih su se strašili.

— Taj prokleti lamp oblaka. Večeras baš za inat. Samo da me ne otkriju... Sasut će sva brda po meni.

Guc se klatio na valovima i napredovao. Bljeskovi gromova bijahu jedini neprijatelji. Kiša i slani okus do kože, krvi... Umor u nogama. Prstima. Glavi. Zadatak: prijeći neopaženo kanal, predati zapečaćene pošiljke drugovima, koji čekaju. Naredbe presudnog značaja. Pošta...

— Da, pošta. Ona je nijema. Toplo joj je. I Jelki je toplo u bunkeru... A u meni sve pišti, škljoca. Voda me golica. No, naprijed. Moram. Prije ću se vratiti... Čekat će me. Ona i drugovi. Hoće li imati čaja za ovu noć?... Ona će pronaći. Ona! Govorila je: »Pričekaj,

ne idi još. Noć je gruba. Nakostriješena. Strah me je.« Glupost: strah. Čemu? Vratit ću se...

Još pola sata. Sad sam na polovini kanala. Lamp! Opet lamp. Baterije će me primijetiti... Ali, gle, opet bljesak. Ne, to nije lamp... Što?

Iza otočića Kneža iznenada proviri patrolni čamac okupatora. Krstario je. Podmuklo. Neopaženo. Reflektorima je uznemirenu pučinu mora kupao. Nije mu se nadao. Oni su prijatelji »bonaca«.

— Bliži mi se. Upravo na mene. Mrak! Opet, mrak. Zasljepiše me. Reflektorima će me pronaći. Ne, Ne smijem čekati. Za tren je ovdje.

Torbu je čvrsto privezao uz leđa. Nije bilo vremena. Trebao je pobjeći slijedećem snopu svjetlosti. Snažnim zamahom tijela prevrnuo je svog starog druga. Kobilica se ispružila k nebu.

— Ipak, toplije je u moru. Držat ću se za njega. Kad mi priđe, već znam što ću. Ah, gad jedan. Opet svjetlost. Sad se je više zadržao. Ide li na mene? Ne. Da. Ne... Što će mu prevrnuti barka?

S udaljenosti oko stotinu metara osuo je olovo. Bila je to igra sile i nevinosti. Čuo se rafal. Dječak je zaronio. Ponovo štektanje. Grudi su s naporom izdržale... Slijedeći bljesak bio je dalek. Pohlepna avet je otišla...

— No, nisi me smlatio. Nikada nas ne ćeš dotući. Je li pošta na leđima?... Da. Guc? Nema ga? Raskomadao ga je... More me nagriza u prsima... Što ovo?... Slab sam. Nisam. Plivat ću. Zašto me ruke bole? Olovo u prsima? Možda. Još samo pola sata. Izdržat ću! Moram! Ah, moj guc!... Jelka? Ona je u bunkeru. Meni je sad toplije. Ne strašim se. Vratit ću se. Svi ćemo se mi vratiti u zoru, jednog dana, da pod suncem slobode život sreće gradimo...

Valovi su tijelom njegovim žala okrvavili. Djeca su plakala nad olupinama starog guca. Srce djevojačko bol suzama je suzdržavalo... Ruke su jače stisle »karabin«. Možda bi nekad zaboravila. Ali valovi buče. Bući njegovo srce. Bez prestanka...

(Ulomak iz zbirke: »Zjenice algama okićene«).

Branimir Drušković, Velaluka